

доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 15–19 квітня 2019 р. Редкол. :В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. 1 електрон. опт. диск (DVDROM); 12 см. Назва з тит. екрана.

4. Маланина Н. В. Тексты нормативно-правовых документов в аспекте языковой личности законодателя: на материале нормативно-правовых актов Алтайского края. Автореферат дисс. ... канд. филол. наук. Барнаул, 2006.

5. Красницька А. В. Лінгвістичні засоби законодавчої техніки. Дні науки Національного університету «Києво-Могилянська академія» на факультеті правничих наук, 2012-2013 : тези наукових доповідей та повідомлень : [Україна, Київ, 5 груд. 2012 р. та круглих столах 24 та 29 січ. 2013 р.]. Київ : НАУКМА, 2013. 275 с.

6. Кубиц Г.В. О проблеме применения специальной оценочной лексики в юридических текстах. *Российская юстиция*. 2007. № 5.

7. Ушаков А.А. Очерки советской законодательной стилистики: Учеб. пособие. Пермь, 1967. 206 с.

8. Загальна теорія держави та права; за ред. М. В. Цвіка, В. Д. Каченка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2002.

Коніщук Вікторія Василівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Юлдашева Світлана
Анатоліївна*, доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат філологічних
наук, доцент

МОВА ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Національна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз.

До чинників національної безпеки належать: інформаційний (захист українського інформаційного простору – телебачення, радіо, Інтернет – від стороннього впливу); освітній (захист українського освітнього простору від стороннього впливу), науковий (підтримка й розвиток національних наукових структур), культурний (забезпечення розвитку національної культури), релігійний (забезпечення безперешкодного функціонування української церкви) та мовний, що передбачає забезпечення безперешкодного функціонування української державної мови в усіх сферах суспільного життя.

Мова – це гарантія національної безпеки, територіальної цілісності, національної свідомості та історичної пам’яті.

Із давніх часів мова як чинник державності відігравала провідну роль. Її політичний аспект найточніше визначили древні римляни: «*Чия мова – того й влада*».

У визначення нації більшість дослідників подає мовний компонент, а сучасні соціологічні дослідження, здійснені у провідних країнах світу, свідчать, що представника нації визначають переважно за мовою. Отже, сьогодні саме мова є основною ознакою національної ідентичності, об'єднує людей у націю, тобто є основним націєтворним чинником.

Сьогодні свідоме використання української мови – це демонстрація громадянином лояльності до Української держави, своєї національної свідомості та самоідентифікації з українською нацією. Мовна асиміляція нації як базової складової частини ідентичності призводить до зникнення й нації, і створеної нею держави. Влучно й образно про це сказала Ліна Костенко: «*Нації вмирають не від інфаркту – спершу їм відбирає мову*». Тож державну мову як основу ідентичності варто захищати краще, ніж територію, бо, як показує історичний досвід, території, де не панує державна мова є слабо інтегрованими в державу й за несприятливих обставин чи іноземного втручання легко втрачаються. Розуміння цього все більше поширюється в українському суспільстві, проте безпекового законодавства цей процес ще й досі не торкнувся. Ставлення до державної мови як до другорядного безпекового чинника зумовлене триваючою невизначеною державною політикою в мовній сфері та зволіканням із належним законодавчим закріпленням проголошеного державного статусу української мови.

Отже, мовне питання потребує вирішення не лише з огляду на свою потенційну конфліктогенність, а передусім з огляду на надважливий сьогодні для держави безпековий потенціал мови. Без досягнення єдиного суспільного бачення базових (мовних) ознак своєї нації (етнічної чи політичної) тривалий стабільний розвиток країни є сумнівним. Отже, лише остаточне та повне домінування української мови як державної в усіх публічних сферах забезпечить консолідацію в суспільстві, посилить безпекові можливості держави.

Список використаних джерел

1. Василенко В. Зволікання дестабілізує / Володимир Василенко // Український тиждень. – № 8(494)5 – 11.05.2017 – С. 23.
2. Грабовська І. Актуальність дослідження консолідаційних процесів українства постколоніальної доби / Ірина Грабовська // Українознавчий альманах. – 2016. – Вип. 19. – С.16 – 21.
3. Заграва Е. Глобалізація і нація / Е. Заграва – К.: Фенікс, 2002. – 64 с.
4. Майборода О. Майбутнє національної державності: оптимізм переважає. Якого кольору XXI століття / Олександр Майборода // Філософська думка. – № 4, 2015, – С. 57–62.

5. Малко Р. Сплутані карти / Роман Малко // Український тиждень. – № 8(494)5 – 11.05.2017. – С. 20–22.

6. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір/ Лариса Масенко. – К.: Києво-Могилянська академія, 2004. – 164 с.

7. Масенко Л. Мова і політика/ Лариса Масенко. – К.: Соняшник, 1999. – 100 с.

Лагодич Тетяна Павлівна,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: Красницька Анжела Віталіївна, доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА ЯК КРИТЕРІЙ ВИЗНАЧЕНОСТІ ПРАВА

Важливу роль у правотворчості відіграє юридична техніка, яка значною мірою здатна забезпечити належну якість та ефективність усього законодавчого масиву. Функціональним призначенням юридичної техніки є створення закону, який би відповідав змістові норми права.

Юридична техніка є багатоаспектною юридичною категорією для вираження: 1) прикладних аспектів юридичної діяльності державного апарату та професійної юридичної діяльності; 2) формально-структурних аспектів теорії права, а також чинного права; 3) ступеню досконалості форми, структури і мови права. Вона використовує досягнення правознавства, логіки, лінгвістики, інформатики, документознавства тощо.

О. І. Ющик юридичну техніку розглядає як необхідний спосіб вироблення та реалізації юридичних норм в юридичній діяльності державного апарату, спосіб, що забезпечує перетворення юридичного закону в дійсний закон суспільних відносин [1, с. 19].

А. В. Красницька визначає юридичну техніку як систему оснований на досягненнях теорії права і перевірених практикою правотворчості принципів, прийомів, засобів, правил (логічних, структурних, лінгвістичних) підготовки найбільш якісно досконалих за формою і структурою нормативно-правових і правозастосовних актів, що використовуються при виробленні й систематизації актів для забезпечення їх досконалості [2].

Необхідно зазначити, що термін «юридична техніка» вживається з подвійним змістом: ним позначають і науку про юридичну техніку, і саму юридичну техніку як систему правил правотворчості.